

LÆSEVEJLEDERNETVÆRK

– Læsevejlederbrev 4, juni 2023

Kære læsevejleder

Så kom den sidste nye internationale læseundersøgelse, PIRLS 21. Længe ventet, for de forrige undersøgelser har nogle år på bagen – men måske også frygtet, nu hvor har været meget opbrudt skolegang og digital undervisning pga. coronabølgerne. Jeg stiller dog ikke skarpt på denne læseundersøgelse i dette læsevejlederbrev, men først i efteråret. For vi må forholde os til denne undersøgelse og især til, hvordan vi didaktisk kan kvalificere læse- og skriveundervisningen i fagene.

Vi er fortsat godt i gang med opbygningen af **Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder (NVOL)**, og d. 15. august 2023 starter Marie Wolter Bertelsen som konsulent i NVOL. Hun skal især varetage unge- og voksenområdet. Marie kommer fra HF & VUC Roskilde, og måske kender I hende også fra DR's serie [Vi er ordbildne](#), hvor hun var ordblindeeksperten.

I dette brev kan du desuden læse om:

- Kender du podcast-serien Faglige Samtaler?
- Sammen om Ordblindhed i Esbjerg kommune
- Kommakursus fra Dansk Sprognævn
- Flere muligheder for at få ny viden og netværke

Kender du podcast-serien Faglige Samtaler?

Ordlab udgiver en podcast-serie, hvor undervisere og forskere fortæller om undervisning af børn og unge med ordblindvanskeligheder. I serien interviewer Alis Bruun, faglig supervisor, praksis- og professionsudvikler, en række eksperter ud fra forskellige perspektiver på undervisning af ordblinde.

En podcast varer en lille time, og du finder dem enten [her](#), på [Apple Podcast](#) eller på [Spotify](#).

Du finder indtil videre disse podcasts:

Episode 1: Sæt strøm til dine hjælpemidler

Dagens gæst er Allan Madsen, stifter af Ordlab

Episode 2: SPS – vigtig støtte til ordblinde studerende

Dagens gæst er Henriette Engedal Schwenningens, læse-/skrivevejleder på Institut for Kommunikation og Handicap (IKH)

Episode 3: Ordblinde har ikke særlige vanskeligheder med sprogforståelse

Dagens gæst er Malene Hellesø-Poulsen, ordblindevejleder på Fredericia Gymnasium

Episode 4: Særlig tilrettelagt indsats på de enkelte skoler

Dagens gæst er Hanne-Mette Stefansen, koordinerende læse- og ordblindevejleder i Odsherred Kommune

Episode 5: Lektologisk pædagogik – enkle løsninger på en kompleks udfordring

Dagens gæst er Line Leth, selvstændig ordblindkonsulent og PD i ordblindhed

Episode 6: Ordblinde genkender begrebet hjernetræthed

Dagens gæst er Martin Richardt, IT- og ordblindkonsulent ved Ordblindeafdelingen – HF & VUC Roskilde-Køge

Se evt. også Martin Richardts video på YouTube: [Sådan virker den ordblinde hjerne](#)

Episode 7: Forberedelse til uddannelse går gennem indsigt i det særlige ved egne udfordringer

Dagens gæst er Gertje Lahn Petersen, pædagogisk administrativ leder på pædagoguddannelsen i Aarhus

Episode 8: Børn og unge med ordblindhed vil gerne spørges og fortælle om deres behov

Dagens gæster er Kristina Junker Stengaard, programleder i den pædagogiske enhed i Esbjerg Kommune, og Signe Heiberg, 9. klasseelev på Bakkevejens Skole i Bramming

Episode 9: Det ER svært at være anderledes – jo tidligere vi intervenserer jo bedre

Dagens gæst er Emma Lindeblad, psykolog og ph.d. ved Linné Universitetet i Sverige

Sammen om Ordblindhed i Esbjerg Kommune

Esbjerg Kommune har i perioden 2019-2022 gennemført en stor ordblindeindsats, som er støttet af [Egmont Fonden](#). Indsatsen kaldes *Sammen om Ordblindhed*, og navnet signalerer netop, at det er alle omkring børn og unge i ordblindevanskeligheder, som må tage hånd om disse børn og unge. Det gælder både undervisere, læse- og ordblinderådgivere, forældre og klassekammerater, hvis forståelse og støtte er vigtig i dagligdagen, men selvfølgelig også skoleledelser og selve kommunen, som skaber de organisatoriske rammer for, at indsatsen kan lykkes.

Esbjerg Kommune har med programleder Kristina Junker Stengaard opbygget en kommunal støttefunktion, som varetages af otte ordblinderådgivere, som understøtter alle kommunens folkeskoler. Støttefunktionen har udviklet redskaber, didaktik og undervisningsprogrammer, der skal fremme læringsmiljøet for børn og unge i både skolen og hjemmet. Det drejer sig bl.a. om:

- 8-ugers forløb for eleverne i elevgrupper med ordblindevanskeligheder – primært på deres egen skole eller evt. på en nærliggende. Indsatsen har fokus på LST og strategier til ordafkodning, men også på, hvad det vil sige at være ordblind, og hvordan ordblindheden kan mestres på en konstruktiv måde. I projektperioden er dette forløb justeret, så det nu foregår i en vekselvirkning mellem holddeling og støtte i klassen. Da eleven også deltager i undervisning i sin hjemklasse, forudsættes et nært samarbejde mellem de to undervisningsformer.
- Efterfølgende tilbydes eleven opfølgingsforløb på elevens egen skole, hvor eleven tilpasser sine LST-redskaber til sine nye læringsbehov, og hvor eleven vejledes i forhold til sin ordblindhed. Opfølgningen kan sammensættes af støtte i klassen og af små kurser uden for klassen efter behov.
- Forældrene inddrages i arbejdet, idet der ved barnets deltagelse i 8-ugers kurset afholdes tre aftenkurser for dem. De efterfølgende år tilbydes de deltagelse i forældrenetværk.

Projektet prioriterer også at skabe rum for elevstemmer på forskellig vis. Der er i øjeblikket udgivet [en podcast](#), hvor eleven Signe Heiberg, Bakkevejens Skole, sammen med Kristina Junker Stengaard fortæller, at børn og unge med ordblindhed gerne spørges og fortæller om deres særlige læringsbehov. Signe har gode erfaringer med at fortælle de andre i klassen, at hun er ordblind, og

hvad det vil sige. Hun fortæller desuden om det store arbejde, der er med at være ordblind, og at alting tager længere tid. Hun pointerer, at hun har fået megen hjælp, og den har været vigtig. Ligeledes peger Signe på, at det er vigtigt at kende sine hjælpemidler, og at underviserne spørger ind til hendes (lærings)behov. Signe deler på mange måder ud af sine erfaringer med ordblindhed.

Projektet er eksternt evalueret, og i efteråret forventes den afsluttende projektrapport. Du vil derfor også kunne læse mere om projektet i et senere læsevejlederbrev. Indtil videre kan du læse om Esbjerg Kommunes ordblindeindsats [her](#), hvor du også kan se en film om kommunens støttefunktion for ordblinde elever.

Adaptivt kommakursus. Noget for dig og dine kolleger? Noget for dine elever?

Syddansk Universitet og Dansk Sprognævn har i fællesskab foræret alle danskere gratis adgang til et digitalt kommakursus. Kommakurset er adaptivt, og afhængigt af viden om kommatering kan kurset tage fra 45 minutter til tre timer. Kurset består af op mod 300 såkaldte nano-moduler, hvor brugerne blandt andet bliver introduceret for viden om kommatering og til kommaøvelser. Kurset afsluttes med et diplom, og man kan tage kurset flere gange, hvis man gerne vil lære endnu mere og blive mere sikker i kommatering.

Måske er dette kursus noget for dig og dine kolleger – eller for dine elever efter sommerferien? Læs mere om og find selve kommakurset [her](#).

Flere muligheder for at få ny viden og netværke

Igen i år afholder vi temadage om undervisning af elever i læse- og skrivevanskeligheder. Temaet er "Usikker fonologisk kodning – tiltag, der imødekommer elevernes behov", og der er med andre ord primært fokus på elever, hvis læseresultater placerer sig i gul kategori. Temadagene afholdes både i [København](#) og i [Aarhus](#). Læs mere og tilmeld dig via de indsatte links.

Vi har netop afholdt Veje til Literacy i Vejle. Denne temadag gentages d. 30. maj 2024 – også i Vejle.

Ordblinde- og it-konferencen afholdes hvert andet år, så sæt allerede nu kryds i kalenderen d. 2. april 2025, hvor den afholdes i Middelfart. Det skulle undre mig meget, om der ikke denne dag vil blive talt lidt om konsekvenser og begrænsninger ved ChatGPT 😊

Du ønskes en dejlig sommer og om ikke så længe en rigtig god sommerferie fra alle i centeret.

De bedste hilsner
Kirsten

